

УДК 327(4+569.4)

**Наталія Оласюк***Острог, Україна***ЕС ТА ІЗРАЇЛЬСЬКО-ПАЛЕСТИНСЬКИЙ КОНФЛІКТ  
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

*У статті розглянуто роль ЄС у врегулюванні ізраїльсько-палестинського конфлікту на сучасному етапі. Проаналізовано особливості позиції ЄС щодо сторін конфлікту. Особливу увагу приділено двом ключовим подіям 2012 р., а саме – ескалації ситуації в листопаді 2012 р. та набуттю Палестинською автономією статусу держави-спостерігача в ООН.*

**Ключові слова:** *Європейський Союз, ізраїльсько-палестинський конфлікт, ескалація конфлікту 2012 р., статус держави-спостерігача в ООН.*

**Natalia Olasiuk***Ostroh, Ukraine***EU AND THE ARAB-ISRAELI CONFLICT IN OUR TIME**

*The article deals with the role of the EU in the Arab-Israeli conflict regulation today. The peculiarities of EU's position to the sides of the conflict are analyzed here. Particular attention is paid to two key events of 2012. These are the conflict in November 2012 and the acquisition by Palestinian state of observer status at the UN.*

**Key words:** *European Union, the Israeli-Palestinian conflict, the escalation of the conflict in 2012, the status of observer state at the UN.*

**Наталія Оласюк***Острог, Україна***ЕС И ИЗРАИЛЬСКО-ПАЛЕСТИНСКИЙ КОНФЛИКТ  
НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ**

*В статье рассматривается роль ЕС в урегулировании израильско-палестинского конфликта на современном этапе. Проанализированы особенности позиции ЕС относительно сторон конфликта. Особое внимание уделено двум ключевым событиям 2012 г., а именно – эскалации ситуации в ноябре 2012 г. и приобретению Палестинской автономией статуса государства-наблюдателя в ООН.*

**Ключевые слова:** *Європейський Союз, ізраїльсько-палестинський конфлікт, ескалація конфлікту 2012, статус государства-наблюдателя в ООН.*

Сьогодні Близький Схід залишається нестабільним регіоном, для врегулювання ситуації в якому необхідна співпраця всієї світової спільноти. Незважаючи на внутрішні проблеми Європейського Союзу, його зацікавленість у врегулюванні близькосхідного конфлікту залишається незмінною. На початку XXI ст. ЄС та інші міжнародні актори робили низку спроб стабілізувати мирний процес та врегулювати конфліктну ситуацію.

Особливу увагу слід звернути на участь ЄС у мирному процесі в рамках Близькосхідного квартету (ООН, ЄС, США, РФ), який було створено ще в 2002 р., як новий інструмент для підвищення дієвості міжнародного співробітництва у вирішенні арабо-ізраїльського конфлікту<sup>1</sup>.

Нормативною основою для подальшої співпраці стала прийнята в 2003 р. Дорожня карта, яка визначила поетапне врегулювання конфлікту протягом трирічного терміну та графік створення незалежної Палестинської держави до 2005 р.<sup>2</sup> 19 листопада 2004 р. РБ ООН Резолюцією №1515 схвалила цей документ, що надало йому міжнародно-правового статусу. Палестинська автономія теж його затвердила, а ізраїльський уряд схвалив його в цілому, обумовивши своє право в ході майбутніх переговорів дотримуватися і відстоювати внесені ним поправки. Однак Дорожня карта так і не була реалізована у зв'язку з новим загостренням ситуації<sup>3</sup>.

Наступною спробою врегулювання арабо-ізраїльського конфлікту стала міжнародна конференція щодо Близького Сходу, яка відбулася у 2007 р. в Аннаполісі (США) за участю представників 50 держав і міжнародних організацій<sup>4</sup>. Проте переговорний процес

<sup>1</sup> About OQR [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.quartetrep.org/quartet/pages/about-oqr/>. – Title from the screen.

<sup>2</sup> Hollis R. The basic stakes and strategy of the EU and Member States [Electronic resource] / R.Hollis // European involvement in the Arab-Israeli conflict p.31-41– Mode of access: <http://www.iss.europa.eu/publications/detail/article/european-involvement-in-the-arab-israeli-conflict/>. – Title from the screen.

<sup>3</sup> Яворська Г. Близькосхідна «дорожня карта» в умовах перевірки на місцевості [Електронний ресурс] / Г. Яворська. – Режим доступу:[http://gazeta.dt.ua/POLITICS/blizkoshidna\\_dorozhnya\\_karta\\_v\\_umovah\\_perevirki\\_na\\_mistsevosti.html](http://gazeta.dt.ua/POLITICS/blizkoshidna_dorozhnya_karta_v_umovah_perevirki_na_mistsevosti.html). – Заголовок з екрану.

<sup>4</sup> Магда Є. Позиція ЄС у врегулюванні арабо-ізраїльського конфлікту від по-

був перерваний у зв'язку з проведенням Ізраїлем операції «Литий свинець» у Секторі Газа в грудні 2008 – січні 2009 р. у відповідь на відновлення ракетного обстрілу ізраїльської території палестинськими бойовиками. Таким чином, спроби мирного врегулювання ситуації знову зазнали невдачі.

Вже у вересні 2010 р. у Вашингтоні відбувся черговий раунд переговорів. Але вони знову зайшли в глухий кут після того, як Ізраїль відмовився відновити мораторій на будівництво єврейський поселень на окупованих та спірних територіях (зокрема йшлося про забудову Східного Єрусалиму). У лютому 2011 р. за ініціативи групи арабських країн РБ ООН зробила спробу прийняти спеціальну резолюцію, яка обмежувала б таку політику Ізраїлю, але проєкт не мав підтримки.

Новим імпульсом до активізації мирного врегулювання конфлікту стала ескалація ситуації в листопаді 2012 р., коли з палестинського боку почався обстріл південної частини Ізраїлю. У відповідь Ізраїль почав операцію «Хмарний стовп», з метою знищення воєнної інфраструктури Сектора Газа та припинення ракетних обстрілів ізраїльської території. Світова спільнота, в тому числі ЄС, на згадані події відреагували негайно та засудили дії Палестинської автономії (далі – ПА). ЄС визнав за Ізраїлем право на захист населення, але закликав діяти пропорційно. Проте Ізраїль розпочав забудову зони Е-1\*. Це, по-суті, перекидає доступ арабів до Західного Єрусалиму. ЄС засудив такі дії. Окремі члени ЄС, такі як Великобританія, Франція, Данія, Іспанія та Швеція оголосили про намір відкликати своїх послів з Ізраїлю<sup>5</sup>. Євросоюз, в особі Верховного комісара ЄС із зовнішньої політики та безпеки Кетрін Ештон, повідомив, що в разі не виконання вимог, зростає ймовірність бойкоту ізраїльських товарів та буде відмінено спільні семінари Ізраїль-ЄС. Проте навіть такі заяви не змогли врегулювати ситуацію.

---

чатку XXI ст. / С.Магда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/40635/15-Magda.pdf?sequence=1>. – Зарядок з екрану

\* Зона Е-1 – територія, що розташована між Єрусалимом і Маале-Адумім, яку ізраїльтяни вважають передмістям Єрусалиму, а палестинці – нелегальним поселенням [11].

<sup>5</sup> Israel stands by settlements plan despite growing diplomatic crisis [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.guardian.co.uk/politics/2012/dec/03/uk-may-recall-israel-ambassador-settlement>. – Title from the screen.

Тому в січні 2013 р. ЄС почав роботу над новим детальним планом створення Палестинської держави. Кінцевою метою має стати незалежна Палестинська держава в кордонах 1967 р. зі столицею в м. Гудс<sup>6</sup>. Такий план встановить чіткий графік обговорення всіх основних питань впродовж 2013 р. План мав бути представлений до кінця березня – початку квітня 2013 р., але він так і залишився на стадії розробки. Згідно з даною ініціативою передбачається повне замороження незаконного будівництва на палестинських територіях. Таку ініціативу просувають, в першу чергу, міністри закордонних справ Великобританії та Франції. Німеччина також оголосила про свою підтримку згаданого плану. Крім того Кетрін Ештон розглядає можливість його прийняття в якості загальноєвропейської ініціативи. Новий план матиме на меті створення регіонального близькосхідного комітету, у який увійдуть Єгипет, Йорданія та країни Перської затоки<sup>7</sup>. Хоча подібний комітет по суті ізолює ізраїльський режим, відмова від приєднання до нього буде прийнята як відмова від всього мирного процесу. Палестинці заявили, що готові прийняти запрошення до співпраці в разі створення подібного інструменту врегулювання ситуації.

Таким чином, на сьогодні конфлікт досі залишається невирішеним. Сторони демонструють неготовність відновити переговори на базі принципу «двох держав», а держави-посередники – свою невідатність, адже заяви та прийняті ними документи недостатньо ефективні для стабілізації ситуації в цьому регіоні. Прийняті ініціативи діють тимчасово. Умови домовленостей сторонами не виконуються. Незважаючи на активні спроби ЄС стати вагомим гравцем у врегулюванні конфлікту, його політична роль тут залишається другорядною. Фактично, заяви Брюсселю ще жодного разу не змогли вплинути на стабілізацію ситуації. Його стратегії лише виражають ставлення держав ЄС до подій, а резолюції наголошують на бажаному їх розвитку. Проте практичної ефективності вони не мали. Ізраїльсько-палестинський конфлікт триває вже не одне десятиліття. Його сторони мають власні інтереси в регіоні, які не співпадають з інтересами інших сторін, тому врегулювати його не вдається до цього часу.

<sup>6</sup> Карим А. Новый мирный план ЕС – Палестина в границах 1967 года со столицей в Гудс / А. Карим [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mirislama.com/news/4010-novyy-mirnyy-plan-es-palestina-v-granichah-1967-goda-so-stolicey-v-guds.html>. – Название с экрана.

<sup>7</sup> Там само.

Євросоюз часто називають «актором другого плану», «платником», а не «гравцем»<sup>8</sup>. Це пов'язано з тим, що він вкладає достатньо грошей, але не має відчутної політичної ваги в регіоні. ЄС обрав стратегію так званої «м'якої сили», зміст якої полягає в тому, що для впливу в регіоні використовуються не силові методи чи методи тиску, а економічні механізми та фінансове сприяння. Тому це формує роль донора, а не політично вагомого посередника у врегулюванні конфлікту.

Тому детально зупинимося над причинами такої позиції та специфіки політики ЄС в даному регіоні, що дозволить більш глибоко зрозуміти процеси близькосхідного врегулювання, а зокрема роль в ньому ЄС. Зокрема проаналізуємо двосторонні відносини ЄС з учасниками конфлікту, простежимо явну асиметрію у співпраці ЄС – Ізраїль та ЄС – Палестинська автономія.

Стосунки Євросоюзу з Ізраїлем склалися неоднозначно. Ставлення, яке демонструє ЄС та окремі країни-члени щодо близькосхідного конфлікту, не завжди отримувало розуміння в Ізраїлі. В першу чергу, це стосується політичного несхвалення дій Ізраїлю щодо Палестини. Але, незважаючи на політичні диспропорції, ЄС продовжує розвивати стабільні торгівельні відносини з цією державою. Підписання ще в 1995 році Угоди про асоціацію між Ізраїлем і Євросоюзом (набула чинності в червні 2000 р.) дозволило вивести на новий етап як політичний діалог, так і економічне співробітництво<sup>9</sup>. Сторони почали напрацьовувати договірну базу. Вже в грудні 2004 року Ізраїль і ЄС узгодили План дій в рамках Європейської політики сусідства ЄС<sup>10</sup>. У листопаді 2007 року був відкритий європейсько-ізраїльський Діалог з проблем бізнесу, покликаний зміцнити взаєморозуміння і співпрацю між приватними підприємцями Ізраїлю та єдиної Європи<sup>11</sup>. Слід зауважити, що

<sup>8</sup> Patokallio P. European Union policy on the Arab-Israeli conflict: from payer to player / P. Patokallio [Electronic resource]. – Mode of access: <http://dro.dur.ac.uk/5057/1/77DMEP.pdf?DDD35>. – Title from the screen.

<sup>9</sup> Euro-Mediterranean Agreement establishing an association between the European Communities and their Member States, of the one part, and the State of Israel, of the other part [Electronic resource]. – Mode of access: [http://eeas.europa.eu/delegations/israel/documents/eu\\_israel/asso\\_agree\\_en.pdf](http://eeas.europa.eu/delegations/israel/documents/eu_israel/asso_agree_en.pdf). – Title from the screen.

<sup>10</sup> Kney-Tal H. Israel and Europe / H. Kney-Tal [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.biu.ac.il/Besa/coll19.pdf>. – Title from the screen.

<sup>11</sup> Occupied Palestinian Territory Co-operation programmes 2007-2013 [Electronic resource]. – Mode of access: [http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/country-cooperation/occupied\\_palestinian\\_territory/occupied-palestinian-territory\\_](http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/country-cooperation/occupied_palestinian_territory/occupied-palestinian-territory_)

згадана Угода про асоціацію від 1995 р. створила два основні органи для діалогу – Раду асоціації ЄС – Ізраїль (на рівні міністрів) і Комітет асоціації ЄС – Ізраїль (на рівні вищих посадових осіб), через які на сьогодні здійснюється співпраця<sup>12</sup>.

Навіть незважаючи на постійні політичні диспропорції, значимість економічного співробітництва не зникає. Це підтверджує, наприклад, такий факт. Як відомо, робота над новою Угодою про асоціацію між ЄС та Ізраїлем була заморожена з червня 2009 р., після операції «Литий свинець», але Рада асоціації вже у лютому 2011 року відновила свою роботу за поточним планом дій в низці секторів і галузей, показавши тим самим свій намір поглибити і зміцнити відносини з Ізраїлем, незважаючи на політичні проблеми.

Важливість економічного співробітництва підтверджується тим, що на сьогодні ЄС займає 1-ше місце серед торговельних партнерів Ізраїлю, а Ізраїль – 25-те відповідно. Товарообіг в 2011 р. становив €29,5 млрд.<sup>13</sup> Сторони мають на меті і надалі поглиблювати економічну співпрацю, про що свідчить подальша розробка двосторонньої нормативно-правової бази. Так, восени 2012 р. було підписано Угоду про оцінку відповідності та прийнятності промислової продукції, відома як «Угода АСАА». Як зазначив Таль Офер, депутат Європейського єврейського парламенту: «Ізраїльські компанії зможуть пропонувати свої товари європейським споживачам. Своєю чергою жителі Єврейської держави зможуть придбати продукцію європейських фармацевтичних фірм»<sup>14</sup>. Це свідчить про поступовий вихід Ізраїлю на європейські ринки та про намір зі сторони ЄС і надалі розвивати економічну співпрацю з єврейською державою навіть в умовах загострення політичної ситуації.

Співпраця ЄС-Палестинська автономія активніше розвивається в політичному плані, що є відмінним від співпраці ЄС-Ізраїль. Як відомо, право палестинців на самовизначення було визнано Євросоюзом ще у Венеціанській декларації 1980 р., згодом в Берлінській декларації про підтримку створення палестинської держави від 1990 р. Євросоюз також підтримує ПА в процесі державного

---

en.htm. – Title from the screen.

<sup>12</sup> Euro-Mediterranean Agreement establishing an association...[13].

<sup>13</sup> EU trade with main partners (2011) [Electronic resource]. – Mode of access: [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc\\_113382.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113382.pdf). – Title from the screen.

<sup>14</sup> Ізраїль і ЄС підписали торгову угоду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ua.jn1.tv/video/news?media\\_id=67556](http://ua.jn1.tv/video/news?media_id=67556). – Назва з екрану.

будівництва через свою фінансову і технічну допомогу. Брюссель виступає за зняття блокади Сектора Газа і постійно підтримує палестинське населення шляхом надання гуманітарної допомоги. У 2011 році Європейський союз виділив €145 млн. на поточні витрати палестинської адміністрації, € 35 млн. для проектів інституційного будівництва і €22 млн. на підтримку громадської інфраструктури. Ще €11 млн. було виділено на реконструкцію приватного сектора і €8 млн. – на ініціативи в Східному Єрусалимі. ЄС має на меті і надалі збільшувати фінансову допомогу, адже лише на початку 2012 року Європейський Союз фінансував €156 млн. поточних витрат палестинської адміністрації, а в лютому 2012 р. на виплату заробітної плати та пенсій ЄС надав €20,8 млн.<sup>15</sup> Таким чином, ПА бачить в Євросоюзі фінансову та політичну опору для збільшення своєї ваги на міжнародній арені.

Незважаючи на таку економічну та політичну активність в регіоні, всередині ЄС залишається неоднозначність поглядів щодо питань, які стосуються ізраїльсько-палестинського конфлікту. Про це свідчать події кінця листопада 2012 р., коли в ООН розглядалось питання про надання Палестинській автономії статусу держави-спостерігача. За таке рішення проголосувало 14 членів ЄС (Франція, Італія, Іспанія, Австрія, Бельгія, Кіпр, Данія, Фінляндія, Греція, Ірландія, Люксембург, Мальта, Португалія, Швеція), утрималось 12 (Великобританія, Німеччина, Болгарія, Естонія, Литва, Латвія, Угорщина, Нідерланди, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія). Проти проголосувала лише одна держава Союзу – Чехія. Посол Чехії заявив, що «Прага підтримує процес прямих переговорів, які ведуть до палестинської державності, але такий крок може завдати шкоди процесу мирного врегулювання конфлікту»<sup>16</sup>. Проте, незважаючи на таку розбіжність позицій, Кетрін Ештон від імені усього ЄС привітала ПА з набуттям нового статусу<sup>17</sup>. Тому можна сказати, що офіційний Брюссель підтри-

<sup>15</sup> The EU and the Netherlands continue to support the PA by contributing €20.8 million to salaries and pensions for February [Electronic resource]. – Mode of access: [http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130317\\_press\\_release\\_re\\_csp\\_february\\_2013\\_salaries\\_in\\_march\\_en.pdf](http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130317_press_release_re_csp_february_2013_salaries_in_march_en.pdf). – Title from the screen.

<sup>16</sup> Gardner A. EU votes favour Palestine / A. Gardner [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.europeanvoice.com/article/2012/november/eu-votes-favour-palestine/75865.aspx>. – Title from the screen.

<sup>17</sup> Remarks by EU High Representative Catherine Ashton following her meeting with Palestinian Prime Minister Salam Fayyad [Electronic resource]. – Mode of access:

мав Палестинську автономію. Отже, 2012 рік став знаковим – 29 листопада 2012 року Палестина стала державою-спостерігачем в ООН.

Таким чином, незважаючи на політичні та економічні диспропорції у відносинах ЄС зі сторонами, офіційна позиція Брюсселю щодо врегулювання конфлікту поки що залишається незмінною та полягає в баченні існування двох держав. Східний Єрусалим має бути столицею Палестинської автономії, Західний – Ізраїлю<sup>18</sup>. Це підтверджує і той факт, що на сьогодні залишається чинною Резолюція з питань Палестини, прийнята Європарламентом від імені всіх держав ЄС у вересні 2011 р.<sup>19</sup> Крім того Євросоюз залишається найбільшим фінансовим спонсором близькосхідного процесу, частка в міжнародній економічній допомозі Палестинській автономії якого становить 60%. Проаналізувавши вищезазначені дані, можна стверджувати, що протягом значного часу ЄС залишається найбільшим з офіційних фінансових донорів Палестинської автономії і постійно вкладає гроші у розв'язання її гуманітарних проблем та відновлення економічної інфраструктури<sup>20</sup>.

Незважаючи на все вищесказане, не можна не помітити той факт, що ЄС не використовує весь свій вплив і можливості. Сьогодні він не має вагомій політичній ролі в регіоні, про що вже говорилось раніше. Причин тому може бути декілька, а швидше за все це цілий комплекс «гарячих» питань, які можуть завдати шкоди Євросоюзу. По-перше, це релігійні та етнічні розбіжності, по-друге, це боротьба за природні ресурси, по-третє, це суперництво з головним військовим союзником Євросоюзу – США. Як відомо, в конфлікті вагому політичну роль відіграє тандем США – Ізраїль. По-четверте – в Європейського Союзу вже склалися тісні економічні зв'язки з Ізраїлем, і, нарешті, по-п'яте – відносини з Росією,

[http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130319\\_hrvp\\_remarks\\_following\\_her\\_meeting\\_with\\_pm\\_fayyad\\_area\\_c\\_agreement.pdf](http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130319_hrvp_remarks_following_her_meeting_with_pm_fayyad_area_c_agreement.pdf) /. – Title from the screen.

<sup>18</sup> Policy briefing. Jerusalem: the heart of Israeli-Palestinian conflict [Electronic resource]. – Mode of access: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing\\_note/afet/2012/491443/EXPO-AFET\\_SP\(2012\)491443\\_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/afet/2012/491443/EXPO-AFET_SP(2012)491443_EN.pdf). – Title from the screen.

<sup>19</sup> Policy briefing. Jerusalem: the heart...

<sup>20</sup> Яворська Г. Близькосхідна «дорожня карта» в умовах перевірки на місцевості / Г. Яворська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://gazeta.dt.ua/POLITICS/blizkoshidna\\_dorozhnya\\_karta\\_v\\_umovah\\_perevirki\\_na\\_mistsevosti.html](http://gazeta.dt.ua/POLITICS/blizkoshidna_dorozhnya_karta_v_umovah_perevirki_na_mistsevosti.html). – Назва з екрану.



які ґрунтуються на зближенні стратегій щодо врегулювання ситуації на Близькому Сході<sup>21</sup>. Тому можна сказати, що ЄС намагається маневрувати між інтересами інших учасників конфлікту, тим самим максимально забезпечуючи власні.

Таким чином можна зробити наступні висновки. Позиція ЄС не завжди відображає погляди окремих його членів, проте Брюссель намагається завжди виступати єдиним цілим. Залишається асиметрія у відносинах ЄС – Ізраїль та ЄС – Палестина, що певним чином впливає на роль та інтереси сторін у мирному процесі. Кожен учасник намагається задовольнити власні амбіції, що робить, по суті, неможливим врегулювання близькосхідного конфлікту, адже поки існуватимуть зацікавлені в його тривалості сторони, доти він і залишатиметься не врегульованим.

В 2012 році відбулося дві помітні на міжнародній арені та важливі для Близькосхідного регіону події – нова ескалація ізраїльсько-палестинського конфлікту та надання Палестинській автономії статусу держави-спостерігача в ООН. ЄС брав активну участь у вирішенні цих двох питань. Тут спостерігається взаємовигода для всіх трьох сторін: ЄС намагається відігравати активну роль в конфлікті для створення позитивного іміджу, утвердження в регіоні та для забезпечення своїх енергетичних та економічних інтересів; Ізраїль розвиває стабільні та вигідні торговельні відносини та поступово виходить на європейські ринки; Палестинська автономія шукає в ЄС політичної підтримки та визнання, намагається знайти союзника на противагу тандему США – Ізраїль в регіоні. Кожна сторона захищає власні інтереси. Існує думка, яку вдало озвучив лідер партії НДІ, колишній міністр закордонних справ Ізраїлю А. Ліberman: «Той, хто говорить про можливість вирішення палестинської проблеми, живе в ілюзіях. Цю проблему не можна вирішити. Нею можна лише управляти»<sup>22</sup>.

### **Список використаних джерел та літератури:**

1. Магда Є. Позиція ЄС в урегулюванні арабо-ізраїльського конфлікту від початку XXI ст. / Є. Магда [Електронний ресурс]. – Режим

---

<sup>21</sup> Кутрашев Д. Посредническая миссия ЕС в палестинско-израильском конфликте / Д. Кутрашев [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.alleurpa.ru/posrednicheskaya-missiya-es-v-palestino-izrailjskom-konflikte> – Название с экрана.

<sup>22</sup> Лиberman: решения палестинской проблемы не существует [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [http://www.mignews.com/news/politic/world/180313\\_144020\\_88177.html](http://www.mignews.com/news/politic/world/180313_144020_88177.html). – Название с экрана.

доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/40635/15-Magda.pdf?sequence=1>. – Заголовок з екрану.

2. Ізраїль і ЄС підписали торгову угоду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ua.jn1.tv/video/news?media\\_id=67556](http://ua.jn1.tv/video/news?media_id=67556). – Назва з екрану.

3. Яворська Г. Близькосхідна «дорожня карта» в умовах перевірки на місцевості / Г. Яворська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://gazeta.dt.ua/POLITICS/blizkoshidna\\_dorozhnya\\_karta\\_v\\_umovah\\_perevirki\\_na\\_mistsevosti.html](http://gazeta.dt.ua/POLITICS/blizkoshidna_dorozhnya_karta_v_umovah_perevirki_na_mistsevosti.html). – Заголовок з екрану.

4. Ізраїль на карті мира: Європа і Євро – Азія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.il/MFARUS/IsraelWorld/Globe/Europe.htm>. – Названня с екрана.

5. Либерман: рішення палестинської проблеми не існує [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.mignews.com/news/politic/world/180313\\_144020\\_88177.html](http://www.mignews.com/news/politic/world/180313_144020_88177.html). – Названня с екрана.

6. Карім А. Новий мирний план ЄС – Палестина в границях 1967 року со столицей в Гудс / А. Карім [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mirislama.com/news/4010-novyy-mirnyy-plan-es-palestina-v-granichah-1967-goda-so-stolicey-v-guds.html>. – Названня с екрана.

7. Кутрашев Д. Посередницька місія ЄС в палестинсько-ізраїльському конфлікті / Д. Кутрашев [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.alleurora.ru/posrednicheskaya-missiya-es-v-palestino-izrailjskom-konflikte>. – Названня с екрана.

8. Марьясис Д.А. Ізраїль, економічний огляд. Август 2012 р. / Д.А. Марьясис [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imes.ru/?p=15673>. – Названня с екрана.

9. About OQR [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.quartetrep.org/quartet/pages/about-oqr/>. – Title from the screen.

10. Dacı K. The EU's Middle East Policy and Its Implications to the Region / K. Dacı [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.alternativesjournal.net/volume6/number1&2/dagci.pdf>. – Title from the screen.

11. E1 (Jerusalem) [Electronic resource]. – Mode of access: [http://en.wikipedia.org/wiki/E1\\_\(Jerusalem\)](http://en.wikipedia.org/wiki/E1_(Jerusalem)). – Title from the screen.

12. EU trade with main partners (2011) [Electronic resource]. – Mode of access: [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc\\_113382.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113382.pdf). – Title from the screen.

13. Euro-Mediterranean Agreement establishing an association between the European Communities and their Member States, of the one part, and the State of Israel, of the other part [Electronic resource]. – Mode of access: [http://eeas.europa.eu/delegations/israel/documents/eu\\_israel/asso\\_agree\\_en.pdf](http://eeas.europa.eu/delegations/israel/documents/eu_israel/asso_agree_en.pdf). – Title from the screen.

14. Gardner A. EU votes favour Palestine / A. Gardner [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.europeanvoice.com/article/2012/november/eu-votes-favour-palestine/75865.aspx>. – Title from the screen.

15. Hollis R. The basic stakes and strategy of the EU and Member States / R. Hollis [Electronic resource] // European involvement in the Arab-Israeli conflict 31-41. – Mode of access: <http://www.iss.europa.eu/publications/detail/article/european-involvement-in-the-arab-israeli-conflict/>. – Title from the screen.

16. Israel stands by settlements plan despite growing diplomatic crisis [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.guardian.co.uk/politics/2012/dec/03/uk-may-recall-israel-ambassador-settlement>. – Title from the screen.

17. Kney-Tal H. Israel and Europe / H. Kney-Tal [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.biu.ac.il/Besa/coll19.pdf>. – Title from the screen.

18. Occupied Palestinian Territory Co-operation programmes 2007-2013 [Electronic resource]. – Mode of access: [http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/country-cooperation/occupied\\_palestinian\\_territory/occupied-palestinian-territory\\_en.htm](http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/country-cooperation/occupied_palestinian_territory/occupied-palestinian-territory_en.htm). – Title from the screen.

19. Patokallio P. European Union policy on the Arab-Israeli conflict: from payer to player / P.Patokallio [Electronic resource]. – Mode of access: <http://dro.dur.ac.uk/5057/1/77DMEP.pdf?DDD35>. – Title from the screen.

20. Policy briefing. Jerusalem: the heart of Israeli-Palestinian conflict [Electronic resource]. – Mode of access: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing\\_note/afet/2012/491443/EXPO-AFET\\_SP\(2012\)491443\\_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/afet/2012/491443/EXPO-AFET_SP(2012)491443_EN.pdf). – Title from the screen.

21. Remarks by EU High Representative Catherine Ashton following her meeting with Palestinian Prime Minister Salam Fayyad [Electronic resource]. – Mode of access: [http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130319\\_hrvp\\_remarks\\_following\\_her\\_meeting\\_with\\_pm\\_fayyad\\_area\\_c\\_agreement.pdf/](http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130319_hrvp_remarks_following_her_meeting_with_pm_fayyad_area_c_agreement.pdf/). – Title from the screen.

22. The EU and the Netherlands continue to support the PA by contributing €20.8 million to salaries and pensions for February [Electronic resource]. – Mode of access: [http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130317\\_press\\_release\\_re\\_csp\\_february\\_2013\\_salaries\\_in\\_march\\_en.pdf](http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2013/20130317_press_release_re_csp_february_2013_salaries_in_march_en.pdf). – Title from the screen.